

NOM DE LA MATÈRIA: LLATÍ	
NOM DE LA PROFESSORA	Raquel Agustín Morrás
NIVELL	1r Batxillerat
CORREU DE CONTACTE	raquel.agustin@ducdemontblanc.cat

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES
Competència 1 Identificar els aspectes bàsics de la llengua llatina, resoldre i analitzar les unitats lingüístiques i reflexionar-hi mitjançant la comparació amb la llengua d'ensenyament i amb altres llengües del repertori individual de l'alumnat, per traduir textos llatins que siguin significatius per a l'estudiant. Competència 2 Distingir els ètims i formants llatins presents en el lèxic d'ús quotidià, identificant els canvis semàntics que hagin tingut lloc i establint una comparació amb la llengua d'ensenyament i altres llengües del repertori individual de l'alumnat, per deduir el significat etimològic del lèxic conegut i els significats de lèxic nou o especialitzat. Competència 3 Interpretar i valorar, amb sentit crític, textos llatins de diferents gèneres i èpoques, assumint el procés creatiu com a complex i inseparable del context històric, social i polític i de les seves influències artístiques, per identificar-ne la genealogia i valorar-ne l'aportació a la literatura europea en general i catalana en particular. Competència 4 Analitzar les característiques de la civilització llatina en l'àmbit personal, religió i sociopolític, adquirint coneixements sobre el món romà i comparant críticament el present i el passat, per valorar les aportacions del món clàssic llatí al nostre entorn com a base d'una ciutadana democràtica i compromesa. Competència 5 Valorar críticament el patrimoni històric, arqueològic, artístic i cultural heretat de la

civilització romana, interessant-se per la seva sostenibilitat i reconeixent-lo com a producte de la creació humana i com a testimoni de la història, per explicar el llegat material i immaterial llatí com a transmissor de coneixement i font d'inspiració de creacions modernes i contemporànies.

SABERS

Traducció

Unitats lingüístiques de la llengua llatina

- Aprenentatge i aplicació dels coneixements de l'abecedari i de la pronunciació de la llengua llatina per mitjà d'exercicis de lectura i escriptura de dificultat creixent.
- Comprensió i aplicació pràctica del concepte de llengua flexiva: flexió nominal, pronominal i verbal de la llengua llatina en el procés de traducció.
- Interpretació i anàlisi de la sintaxi oracional: funcions i sintaxi dels casos i de les estructures oracionals, la concordança i l'ordre de les paraules en oracions simples en el context de comparació amb la llengua o llengües d'aprenentatge.

La traducció: tècniques, processos i eines

- Valoració de la importància de l'anàlisi morfosintàctica no tant *per se* sinó com a eina al servei de la traducció.
- Identificació de les principals estratègies de traducció per aprofundir en el valor intrínsec i extrínsec dels textos llatins, originals o adaptats: formulació d'expectatives a partir de l'entorn textual (títol, obra, etc.) i del text mateix (camps temàtics, famílies de paraules, etc.), i també a partir del context; coneixement del tema; descripció de l'estructura i del gènere; peculiaritats lingüístiques senzilles dels textos traduïts (ús de temps, gèneres verbals, etc.), i errors freqüents de traducció i tècniques per evitar-los.
- Maneig adequat de les eines de traducció: glossaris, diccionaris, atles o correctors ortogràfics en suport analògic o digital, etc., en el context d'anàlisi i comprensió de textos.
- Presa de consciència de la importància de la traducció com a instrument que afavoreix el raonament lògic, la constància, la memòria, la resolució de problemes i la capacitat d'anàlisi i síntesi per tal de millorar l'actitud cívica de l'alumnat i el seu paper en una societat tolerant i solidària.
- Lectura, traducció i interpretació de textos llatins de dificultat baixa que aportin a l'alumnat elements de reflexió sobre valors de la civilització romana.

SABERS

- Foment de l'autoconfiança, l'autonomia i la iniciativa de l'alumnat en el trasllat de frases o textos llatins breus a la llengua d'aprenentatge, com a garantia de la seva estabilitat emocional, en el benentès que l'error, lluny de ser una mostra de fracàs, és una part integrant del propi procés d'aprenentatge que porta a tenir una actitud positiva de superació.

- Establiment d'estratègies i adopció d'eines, analògiques i digitals, individuals i cooperatives, per a l'autoavaluació i la coavaluació en un món cada cop més interconnectat i en el qual les noves tecnologies i el treball cooperatiu són una realitat inqüestionable i la base d'una societat més rica, plural i ben informada.

Plurilingüisme

- Presentació de la família lingüística indoeuropea a partir d'unes nocions que comportin la identificació de la llengua llatina i d'altres llengües de l'entorn de l'alumnat.

- Domini i ús correcte del lèxic llatí, així com dels procediments bàsics de composició i derivació en la formació de paraules llatines, de lexemes, sufixos i prefixos d'origen llatí en el lèxic d'ús comú, de les expressions llatines integrades a les llengües modernes i la seva utilització en diferents tipus de textos (literaris, periodístics, publicitaris, etc.) i de la influència d'aquest idioma en l'evolució de la llengua d'ensenyament i de la resta de llengües que conformen el repertori lingüístic individual de l'alumnat.

- Assimilació d'unes tècniques bàsiques per a l'elaboració de famílies lèxiques i d'un vocabulari bàsic llatí de freqüència a partir de les frases i textos traduïts a classe.

- Foment de l'interès i la curiositat dels i les alumnes per conèixer el significat etimològic de les paraules i la importància de l'ús adequat del vocabulari com a instrument bàsic en la comunicació, prenent novament com a base els textos o frases traduïts ja sigui de manera autònoma o sota l'orientació de l'ensenyant.

- Desvetllament en l'alumnat d'una actitud de respecte per totes les llengües i acceptació de les diferències culturals de la gent que les parla com a element enriquidor de la pròpia personalitat.

- Maneig adequat de les eines analògiques i digitals per a l'aprenentatge de la llengua llatina.

SABERS

- Coneixement de les expressions i lèxic bàsic llatí per compartir amb els altres la reflexió sobre la comunicació, la llengua i les eines de comunicació i aprenentatge, enteses aquestes com a part fonamental de l'educació integral de l'alumnat.

Educació literària

- Aproximació i anàlisi de la literatura llatina a partir d'exemples pràctics extrets d'obres literàries de diferents èpoques i dels principals gèneres literaris, ja sigui per mitjà de les explicacions de l'ensenyant o amb la lectura de fragments traduïts: origen, tipologia, cronologia, temes, motius, tradicions, característiques i principals autors i autores.

- Introducció de l'alumnat als rudiments de la crítica literària de manera coordinada amb la resta de matèries de l'àrea lingüística, per tal que es pugui aprofundir convenientment en la lectura, interpretació i valoració dels textos llatins i la seva importància per a la configuració

del llegat literari occidental.

- Foment de l'interès de l'alumnat cap a la literatura com a font de plaer i de coneixement del món a partir, fonamentalment, de fragments seleccionats i, eventualment, d'obres senceres, mitjançant la lectura amb perspectiva de gènere.

- Conscienciació de l'alumnat sobre la necessitat de respectar la propietat intel·lectual i els drets d'autor pel que fa a les fonts consultades i els continguts utilitzats, en el benentès que el plagiat atempta contra la creació artística i literària.

L'antiga Roma

- Coneixement de la geografia de l'antiga Roma i del seu procés d'expansió des del naixement fins a la caiguda de l'Imperi romà (topografia, nom i funció dels principals llocs i viatgers il·lustres) a partir de fragments de textos literaris traduïts i de mapes.

- Familiarització de l'alumnat amb la història de l'antiga Roma: etapes, formes de govern en la història del món romà, fites de la història; llegendes i principals episodis de la història de Roma; personalitats històriques rellevants de la història de Roma, la seva biografia en context i la seva importància per a Europa.

- Coneixement dels trets principals de l'organització política i social de Roma i valoració del seu paper com a part essencial de la història i la cultura de la societat actual.

SABERS

- Aproximació a les institucions, creences i formes de vida de la civilització romana amb una mirada crítica vers els aspectes que atempten contra la igualtat de gènere i d'oportunitats i que, segons els criteris actuals, mereixen un clar rebuig.
- Presa de consciència sobre l'aportació crucial de Roma a la cultura i el pensament de la societat occidental a partir d'exemples procedents de cultures i èpoques diferents.
- Percepció del mar Mediterrani (*Mare Nostrum*) com a cruïlla de cultures ahir i avui i com a marc ideal per compartir idees i projectes comuns, tot mostrant un clar rebuig cap a actituds intolerants o xenòfobes respecte de realitats humanes com ara la dels refugiats.

Llegat i patrimoni

- Valoració de la importància dels conceptes de llegat, herència i patrimoni a partir, fonamentalment, de realitats properes de l'alumnat.
- Coneixement dels principals suports d'escriptura (tipus, preservació i models) a partir tant de restes arqueològiques com de la lectura de textos grecs traduïts.
- Identificació dels principals mites clàssics en manifestacions literàries i artístiques de l'antiga Roma i valoració de la importància que aquesta disciplina ha tingut i segueix tenint en la història de la humanitat a partir d'exemples de llengües, cultures i èpoques diferents.
- Reconeixement de les fases i abast de la romanització a la península Ibèrica i especialment dins del territori de Catalunya i de les petjades de la seva pervivència en el món actual, tot emprant referents que permetin a l'alumnat identificar-los i connectar-los amb la seva realitat més propera.
- Identificació de les principals obres públiques romanes i valoració de la importància de la seva conservació, preservació i restauració per tal de garantir-ne la sostenibilitat i la transmissió, en el millor estat possible, a les generacions futures.
- Coneixement de les representacions i els festivals teatrals, les competicions atlètiques i les institucions polítiques de l'antiga Roma, en el context de la seva pervivència i aportacions a la realitat de l'alumnat.
- Identificació de les principals institucions polítiques romanes i presa de consciència de la seva influència i pervivència en el sistema polític actual.
- Valoració de la importància del discurs públic per a la vida política i social com a base per a la democràcia i la igualtat de drets, per tal de formar alumnes amb una actitud crítica davant de tota mena d'actes i decisions que atemptin contra aquests principis.

SABERS

- Iniciació en les tècniques bàsiques d'exposició oral i de debat, mostrant sempre una actitud de respecte cap a les opinions dels altres.
- Introducció de l'alumnat al món de l'oratòria clàssica a partir del coneixement i la imitació de models llatins donats.
- Valoració de les principals obres artístiques de l'antiguitat romana, de la seva continuïtat i influència en el món occidental en general i català en particular, a partir d'exemples pràctics, per apreciar el grau de dependència de moltes manifestacions artístiques actuals respecte dels seus referents romans.
- Coneixement dels principals llocs arqueològics, museus o festivals relacionats amb l'antiguitat clàssica i presa de consciència de la necessitat de visitar-los amb una actitud de respecte, com a exemples que són de la continuïtat del patrimoni cultural romà fins als nostres dies.

FUNCIONAMENT DE LA MATÈRIA

És un curs que consta de 3 hores setmanals i que es treballa per unitats didàctiques. Podran trobar tot el contingut i els exercicis de cada unitat didàctica al Moodle de la matèria.

CRITERIS D'AVUACIÓ

- 1.1 Dur a terme traduccions directes de frases o fragments breus, adaptats, de dificultat baixa, amb correcció ortogràfica i expressiva, per tal d'identificar i analitzar unitats lingüístiques regulars de la llengua i apreciar variants i coincidències amb altres llengües conegudes per l'alumnat.
- 1.2 Seleccionar de manera progressivament autònoma el significat apropiat de paraules polisèmiques i justificar la decisió, tenint en compte la informació cotextual o contextual i utilitzant eines de suport al procés de traducció en diferents suports, com ara llistes de vocabulari, glossaris, diccionaris, mapes o atles, correctors ortogràfics, gramàtiques i llibres d'estil, amb l'objectiu de millorar la competència lingüística de l'alumnat tant en la llengua de partida com d'arribada.

1.3 Analitzar els progressos i dificultats d'aprenentatge de la llengua llatina, seleccionant les estratègies més adequades i eficaces per superar aquestes dificultats i consolidar-ne l'aprenentatge, per tal de poder fer activitats de planificació del propi aprenentatge, l'autoavaluació i la coavaluació, com ara les proposades al portafolis europeu de les llengües (PEL) o en un diari d'aprenentatge, fent-los explícits i compartint-los.

2.1 Deduir el significat etimològic d'un terme d'ús comú i habitual, tot atenent els canvis fonètics, morfològics o semàntics que hagin tingut lloc, per tal de millorar la precisió lèxica en la llengua o llengües d'ús habitual de l'alumne i alumna

2.2 Comprendre els canvis fonètics, morfològics o semàntics de complexitat baixa que s'han produït tant des del llatí culte com des del llatí vulgar fins a la llengua d'ensenyament, servint-se, quan sigui possible, de la comparació amb altres llengües del repertori de l'alumnat com a base per millorar el coneixement i l'ús correcte de la llengua pròpia.

2.3 Explicar, de manera guiada, la relació del llatí amb el català, el castellà i, si escau, l'aranès, amb l'objectiu d'apreciar la continuïtat de la llengua llatina fins als nostres dies en les llengües oficials de Catalunya.

2.4 Identificar i denunciar prejudicis i estereotips lingüístics, adoptant una actitud de respecte i valoració de la diversitat com a riquesa cultural, lingüística i dialectal, per ajudar a crear una societat més tolerant i integradora.

3.1 Analitzar, interpretar i comentar textos i fragments literaris de diversa índole, de complexitat baixa i de forma guiada, aplicant estratègies d'anàlisi i reflexió que impliquin mobilitzar la pròpia experiència, com a eina per comprendre el món i la condició humana i desenvolupar la sensibilitat estètica i l'hàbit lector.

3.2 Analitzar i explicar els temes, els tòpics, els gèneres i els valors ètics o estètics de fragments literaris llatins, des d'un enfocament intertextual guiat, per tal de valorar les arrels llatines de la civilització occidental.

3.3 Identificar i definir paraules llatines que designen conceptes bàsics i fonamentals per a l'estudi i la comprensió de la civilització romana, i l'aprenentatge dels quals combina coneixements lèxics i per introduir l'alumnat en el coneixement de conceptes clau de la civilització llatina i universal.

3.4 Crear textos breus, de manera individual o col·lectiva, amb una mínima intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'hagi partit de la civilització i la cultura llatines com a font

d'inspiració, amb la finalitat que l'alumne o alumna sigui conscient de la utilitat de la llengua i la literatura llatines per millorar la llengua pròpia.

4.1 Explicar, a partir de criteris donats, els processos històrics i polítics, la vida quotidiana, les institucions i els costums de la societat romana per apreciar en la seva justa mesura les adaptacions i els canvis experimentats en vista de l'evolució de les societats i els drets humans, i afavorir el desenvolupament d'una cultura compartida i una ciutadania compromesa amb la memòria col·lectiva i els valors democràtics.

4.2 Debatre sobre la continuïtat del llegat romà a la nostra societat, tot mostrant interès, empatia i respecte per les opinions dels altres.

4.3 Elaborar treballs senzills sobre diversos aspectes del llegat de la civilització llatina en l'àmbit personal, religiós i sociopolític, localitzant, seleccionant i contrastant informació procedent de diferents fonts, calibrant-ne la fiabilitat i pertinència i respectant els principis de rigor i propietat intel·lectual, per tal de desvetllar en l'alumnat una actitud responsable i de respecte vers les fonts d'informació utilitzades.

5.1 Identificar i explicar el llegat material i immaterial de la civilització romana com a font d'inspiració, i analitzar produccions culturals i artístiques posteriors (d'èpoques i orígens diferents) a partir de criteris donats, per prendre així consciència de la petja inesborrable que ha deixat damunt d'elles la civilització romana.

5.2 Investigar, de manera guiada, el patrimoni històric, arqueològic, artístic i cultural català i universal heretat de la civilització romana.

5.3 Explorar les empremtes de la romanització i el llegat romà a l'entorn de l'alumnat, a partir de criteris donats, aplicant els coneixements adquirits, per tal de ser capaç de reflexionar sobre les implicacions dels diferents usos, donar exemples de la pervivència de l'antiguitat clàssica en la vida quotidiana i presentar els seus resultats per mitjà de diferents suports.

CRITERIS i INSTRUMENTS DE QUALIFICACIÓ

Els i les alumnes obtindran la qualificació en cada avaluació de la manera següent:

- a) Exàmens (escrits i/o orals) sobre els coneixements vists fins a aquest moment (gramàtica, lèxic i cultura) que es valoraran amb el 70% de la nota del trimestre. Es realitzaran dos exàmens per avaluació.

- b) La realització de proves setmanals o controls i els resultats en ells suposaran el 10% de la nota trimestral. Es duran a terme al principi de la classe, i consistiran en la realització de la traducció i anàlisi d'una o diverses frases que continguin la gramàtica vista fins al moment. Es realitzaran cada dues setmanes alternant amb les traduccions.
- c) La realització de treballs monogràfics o traducció de textos llatins setmanals es valoraran amb el 10% de la nota. Normalment es tractarà de realitzar la traducció d'un text, amb una setmana de temps. Es realitzaran cada dues setmanes alternant amb els controls.
- d) Actitud que es valorarà amb el 10% de la nota. En cada trimestre/avaluació es valorarà l'esforç, treball i interès desplegat per l'alumne al llarg del mateix (realització de les tasques manades en classe i per a casa, participació, assistència a classe, comportament, puntualitat en el lliurament dels treballs en les dates acordades, acudir a classe amb els materials (quadern, llibre de text, fotocòpies, fitxes,...).

Altres consideracions:

- En totes les proves objectives escrites i treballs de recerca es valoraran l'ortografia, presentació, claredat, ordre, llegibilitat, etc.
- En cas que un alumne sigui sorprès copiant en un examen, la professora privarà a l'alumne d'aquest, el valorarà amb la qualificació de zero i farà una mitjana amb les notes de restants exàmens de l'avaluació corresponent.
- No es realitzarà la mitjana de la qualificació trimestral en el cas que el resultat de les proves objectives de coneixements sigui inferior a 3,5, o en el cas que no s'hagin lliurat aquells treballs que s'assenyalin com a obligatoris.
- No hi haurà recuperacions, excepte de la part de cultura. En aplicar-se l'avaluació contínua, es recuperen les avaluacions anteriors aprovant la següent.
- Les ponderacions de cada avaluació seran: 1a avaluació 25%, 2a avaluació 25%, 3a avaluació 50%.